

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 171

гр. Велико Търново , 13.04.2021 г.

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И
ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ** в закрито заседание на тринадесети април, през две
хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ДАНИЕЛА ДЕЛИСЪБЕВА
ДИМИТРИНКА ГАЙНОВА

като разглежда докладваното от ДИМИТРИНКА ГАЙНОВА Въззивно частно
гражданско дело № 20204000500292 по описа за 2020 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

С определение № 0-214 от 30.07.2020г. по гр.д. № 162/ 2020г. по
описа на ВТОС е прекратено производството по делото поради наличие на
арбитражно споразумение, отнемащо в резултат на позоваване на
приложното му действие, на гражданския държавен съд компетентността да
разглежда спора.

Срещу това определение на ВТОС е подадена частна жалба от
„Спринк“ ЕООД-гр.В.Търново чрез временния синдик В.Стефанова, в която
сочи, че същото е неправилно и незаконосъобразно, като излага за това
съображения. Моли въззивният съд да отмени атакуваното определение.

В законоустановения срок е постъпил отговор на частната жалба
от ответника по нея „Унилик“ ЕООД-с.Маноле чрез адв.Д.З.. Счита жалбата
за неоснователна по изложени за това доводи и моли същата да бъде оставена
без уважение.

ВТАС като обсъди доводите, посочени в частната жалба и
отговора, както и доказателствата по делото, приема за установено следното:

Жалбата е подадена в срок от легитимирана страна против

обжалваем акт, поради което е допустима.

По същество жалбата е основателна по следните съображения:

Производството по делото е образувано по искова молба на „Спринк“ ЕООД-гр.В.Търново чрез временния синдик В. С., срещу „Унилик“ ЕООД-с.Маноле, обл.Пловдив, с която е предявен главен иск за прогласяване на нищожността на договор за прехвърляне на вземания /цесия/, сключен на 28.04.2016г. между „Спринк“ ЕООД от една страна като цедент, и „Унилик“ ЕООД, от друга страна като цесионер, и анекс № 1 от 09.05.2016г. към договора за цесия, въз основа на който страните са прехвърлили всички вземания на „Спринк“ ЕООД към НАП, възникнали на основание прогласения за нищожен РА № Р-04000414002829-091-001/05.04.2016г., поправен с РА за поправка № П-04000416076795-003-001/28.04.2016г., издадени от органи по приходите при ТД на НАП-В.Търново, в размер на 4092599,69 лв., поради липса на предмет на осн.чл.26 ал.2 предл.1 от ЗЗД. С исковата молба е предявен и евентуален иск за прогласяване на нищожността на същия договор и анекс № 1 към него, описани по-горе, като противоречащ на закона на осн.чл.26 ал.1 предл.1 от ЗЗД.

В исковата молба се твърди, че с решение № 312/ 19.07.2018г., постановено по т.д. № 83/ 2017г. по описа на ВТОС е обявена неплатежоспособността на „Спринк“ ЕООД-с.Беляковец и е определена началната й дата-30.04.2014г., открито е производство по несъстоятелност и е назначен за временен синдик на дружеството В. С.. Временният синдик сочи, че в изпълнение на задълженията си по чл.658 ТЗ е установила, че с влязло в сила решение № 574/ 04.01.2019г. по адм.д.№ 791/ 2018г. по описа на АСВТ, е прогласен за нищожен РА № Р-04000414002829-091-001/05.04.2016г., поправен с РА за поправка № П-04000416076795-003-001/28.04.2016г., издадени от органи по приходите при ТД на НАП-В.Търново, с които е начислен ДДС в размер на 234861,34 лв. и е отказан данъчен кредит в размер на 84615,39 лв., в резултат на което са определени лихви в размер на 214017,54 лв., а по ЗКПО е установено допълнително задължение за корпоративен данък общо в размер на 536098,78 лв. и лихви 347310,93 лв., в това число лихви за авансови вноски в размер на 38585 лв., а за 2012г. е намалена декларираната данъчна загуба на 43204,51 лв. Твърди се, че с молба от 21.08.2018г. НАП е предявила своите вземания в производството по

несъстоятелност на „Спринк“ ЕООД /н./, като в приложената справка към молбата е посочено, че главницата по ДРА по т.1 е в размер на 0 лв., т.е. сумите са били събрани в условията на предварително изпълнение. По искане на съда по несъстоятелността, НАП с молба от 16.10.2019г. е посочила размера на предварително събраните суми по обявления за нищожен ДРА-3097682,71 лв. Сочи се, че на осн.чл.128 и сл. от ДОПК недължимо платени или събрани суми за данъци и задължителни осигурителни вноски подлежат на възстановяване от органа по приходите. Сочи се и че тези недължимо събрани суми представляват част от масата на несъстоятелността на „Спринк“ ЕООД /н./, като на осн.чл.658 ал.1 т.8 от ТЗ синдикът има правомощието да събира вземанията на длъжника. Сочи се и че предвид на това са предприети действия от синдика в тази насока, като е депозирано искане от 07.09.2019г. до ТД на НАП-В.Търново за възстановяване на сумите по цитираното съдебно решение, като по повод на това синдикът е уведомен от ТД на НАП-В.Търново, че „Унилик“ ЕООД е заявило самостоятелни права спрямо вземането на „Спринк“ ЕООД /н./ към НАП, позовавайки се на договор за цесия от 28.04.2016г. и анекса към него. Синдикът сочи, че с процесния договор за цесия „Спринк“ ЕООД прехвърля на „Унилик“ ЕООД всички вземания на цедента към НАП в случай на отмяна на посочения по-горе ревизионен акт като незаконосъобразен или прогласяването му за нищожен, в т.ч. събрани от органа по приходите чрез прихващане или на основание предварително изпълнение на РА на осн.чл.127 от ДОПК в общ размер на 4092599,69 лв., ведно с дължимата лихва за забава върху вземането. С анекс № 1 са уговорили, че предмет на договора ще бъдат вземания към НАП, възникнали и на осн. РА за поправка и че прехвърлителният ефект се счита настъпил към датата на сключване на договора за цесия. В исковата молба се твърди, че договорът за цесия /и анексът към него/ е нищожен поради липса на предмет и поради противоречие със закона-с разпоредбата на чл.99 ал.1 ЗЗД и чл.190 от ДОПК, тъй като към датата на сключването му вземанията не са съществували и не е било ясно дали тези вземания ще възникнат изобщо, както и поради това, че законът изрично забранява прехвърлянето на публични вземания-чл.190 ДОПК. Синдикът сочи, че към настоящия момент сумите по обявления за нищожен ДРА не са изплатени по особената банкова сметка, обслужваща производството по несъстоятелност на „Спринк“ ЕООД /н./, тъй като съществува спор по отношение на титуляра на вземането, като

при евентуално уважаване на иска, биха постъпили парични суми в масата на несъстоятелността, с които ще бъдат удовлетворени около 2/3 от приетите вземания в производството по несъстоятелност.

С отговора на исковата молба ответникът „Унилик“ ЕООД-с.Маноле е направил възражение за неподведомственост на спора пред общия граждански съд поради наличието на арбитражно споразумение между него и ищеца в анекс № 2 от 09.05.2016г. към договора за цесия, съгласно което всички спорове, породени от договора или отнасящи се до него, вкл. споровете, породени или отнасящи се до неговото тълкуване, недействителност, изпълнение или прекратяване, както и споровете за попълване на празноти в договора или приспособяването му към нововъзникнали обстоятелства, ще бъдат разрешавани от Международния Арбитражен съд при Алианс за правно взаимодействие, съобразно с неговия Правилник.

С атакуваното определение ВТОС е приел, че тъй като нито се навеждат от ищеца, нито се откриват обстоятелства, явяващи се пречка за прекратяване на делото по смисъла на чл.8 ал.1 изр.второ ЗМТА /арбитражното споразумение да е нищожно, изгубило силата си или да не може да бъде изпълнено/, то подлежи на прекратяване, защото арбитражното споразумение /клауза/ отговаря на изискванията на чл.7 ал.1 и ал.2 от ЗМТА, поради което представлява отрицателна процесуална предпоставка за допустимостта на иска пред гражданския държавен съд-чл.8 ал.1 изр.1 от ЗМТА. ВТОС е приел, че повдигнатият по общия исков ред на ГПК спор има имуществен характер, без да обхваща нито едно от изключенията, изчерпателно предвидени в текста на чл.19 ал.1 ГПК, тъй като включва установяване на несъществуването във вид на изначално невъзникване на правно отношение като произхождащо от договор за прехвърляне на вземания поради нищожността му по чл.26 ал.2 предл.1 и евентуално по чл.26 ал.1 предл.1 от ЗЗД. Приел е, че този иск не е предмет на никаква изрично уредена в закона изключителна компетентност на гражданския държавен съд, която да не допуска уговаряне между страните по спорното правоотношение на арбитражно споразумение, нито попада в която и да било от категориите на така нар. икове за попълване на масата на несъстоятелността в хипотезите на чл.646 и чл.647 от ТЗ.

Така постановеното определение е неправилно.

По силата на чл.15 ал.1 ГПК съдът следи служебно дали заведеното дело е подведомствено на съда. Подведомствеността е абсолютна процесуална предпоставка за съществуване на правото на иск, за която съдът е длъжен да следи служебно по време на висящността на процеса. За разлика от общите случаи на неподведомственост, арбитражното споразумение по чл.19 от ГПК е отрицателна процесуална предпоставка, осуетяваща упражняването на правото на иск, от категорията на относителните, предвид на което за нея съдът не следи служебно, а само при наличието на направен отвод за неподведомственост на иска пред държавен съд, какъвто в случая е релевиран от ответника по делото в законоустановения срок за това. Тъй като ответникът се е позовал на наличието на арбитражна клауза, поради която спорът не може да бъде разгледан от държавен съд предвид неподведомствеността му на този съд, следва съгласно чл.8 ал.1 от ЗМТМА да бъде установено дали е налице арбитражно споразумение по отношение на процесния спор, дали същото е валидно, дали е в сила и може ли то да бъде изпълнено. Следва да се отбележи, че разпоредбата на чл.8 ал.1 от ЗМТМА е приложима и за арбитражни споразумения между страни със седалище в Република България /каквито са страните по настоящия спор/ на осн. параграф 3 ал.1 от ПЗР на ЗМТМА.

Арбитражният договор представлява смесен институт, определян като процесуален договор, имащ процесуални /посочените по-горе/, а не материалноправни последици. По своя фактически състав е договор и трябва да отговаря на изискванията за валидност на всяка една сделка, вкл. и специалните такива по ГПК и ЗМТМА, които се поставят от закона с оглед спецификата му, а именно-изискванията за арбитражируемост на спора и писмена форма.

По отношение на арбитражируемостта: С разпоредбата на чл.19 ал.1 ГПК е установена възможността по имуществен спор страните да уговорят неговото разрешаване да бъде поверено на арбитражен съд, освен ако спорът има за предмет вещни права или владение върху недвижим имот, издръжка или права по трудово правоотношение или е спор, по който една от страните е потребител по смисъла на пар.13 т.1 от ДР на Закона за защита на

потребителите. По своето естество нормата урежда възможността в ограничени хипотези-имуществен спор, по волята на лицата, които спорят, общите граждански съдилища да бъдат изначално десезирани от спора по силата на валидно сключена арбитражна клауза. Тъй като се касае до уредени хипотези на изключения от общата правораздавателна компетентност от системата на държавните съдилища, то от предметната рамка на арбитражното споразумение под формата на изключения са посочени онези видове правни спорове, за които е запазена компетентността на държавното правораздаване. Нормите на чл.15 ал.1 и чл.19 ал.1 от ГПК както по отношение на процесуалното задължение на съда за преценка на собствената му правораздавателна компетентност, така и от гледна точка на предметната рамка на същата при арбитражна клауза между страните, са конкретни, ясни и не налагат тълкуване относно приложението им. Това налага извода, че арбитражируеми са всички имуществени спорове, освен посочените в чл.19 ал.1 ГПК изключения-тези, имащи за предмет вещни права или владение върху недвижим имот, издръжка или права по трудово правоотношение или спорове, по които една от страните е потребител по смисъла на пар.13 т.1 от ДР на Закона за защита на потребителите.

По отношение на формата: Писмената форма е изрично изискване на чл.7 ал.2 от ЗМТМА. Арбитражно споразумение, отнасящо се до спорове, произтичащи от договорни правоотношения /каквото е настоящият/, може да бъде обективизирано в отделен договор, или да бъде инкорпорирано в материалноправен договор като негова отделна клауза. По този начин е оформено процесното арбитражно споразумение-т.6 от анекс № 2 от 09.05.2016г. към договор за прехвърляне на вземане от 28.04.2016г. и анекс № 1 от 09.05.2016г.

Спорът по настоящото дело обаче не е арбитражируем, тъй като не е имуществен такъв по смисъла на чл.19 ал.1 от ГПК. Макар и с предявения иск да се цели косвено попълване на масата на несъстоятелността, тъй като при евентуалното му уважаване би настъпил такъв косвен резултат, то следва да се има предвид, че установителният иск, какъвто е искът за нищожност на договора за цесия, въз основа на който е образувано настоящото дело, няма имуществен характер и образуваното за защита правата на ищеца гражданско дело няма за предмет имуществен спор. При липсата на една от

предпоставките на чл.19 ал.1 от ГПК, спорът не е подведомствен на арбитражния съд, а на общия граждански съд и подлежи на разглеждане от него.

С оглед изложеното, следва атакуваното определение да бъде отменено и делото-върнато на първоинстанционния съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

Водим от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 0-214 от 30.07.2020г. по гр.д. № 162/ 2020г. по описа на ОС-В.Търново.

ВРЪЩА делото на ОС-В.Търново за продължаване на съдопроизводствените действия.

Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____